

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

23. februar 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Indenrigs- og Sundhedsministeriets grundnotat vedrørende forslag til Rådets direktiv om forvaltning af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, KOM (2003) 32 endelig.

Bendt Bendtsen

MODTAGET I UDENRIGSMINISTERIET/EU-KOORDINATIONS-KONTORET

Til Folketingets Europaudvalg.

DEN 20. februar 2004**Grundnotat vedrørende****Forslag til RÅDETS DIREKTIV om forvaltning af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.****KOM(2003) 32 endelig.****1. Resume**

Kommissionen har fremlagt forslag til et nyt direktiv om forvaltning af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Forslaget indeholder generelle krav til forvaltningen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, herunder krav om udarbejdelse af et program (handlingsplan) for forvaltning af radioaktivt affald indeholdende bl.a. konkrete tidsfrister for anlæggelse og idriftsættelse af slutdepoter for radioaktivt affald. Kommissionen har samtidig fremlagt forslag til et nyt direktiv om fastsættelse af de grundlæggende principper vedrørende sikkerheden i nukleare anlæg, jf. særskilt grundnotat af d.d. herom.

2. Indledning

Den 2. maj 2003 fremlagde Kommissionen forslag til direktiv om forvaltning af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald - KOM(2003) 32 endelig. Fremlæggelsen indeholder også forslag til direktiv om fastsættelse af de grundlæggende forpligtigelser og generelle principper vedrørende sikkerheden i nukleare anlæg. Der er udarbejdet et særskilt grundnotat af d.d. om dette forslag. For begge direktivforslags vedkommende er der tale om Kommissionens formelle opfølgning på meddelelsen af 6. november 2002 om nuklear sikkerhed i Den Europæiske Union.

3. Retsgrundlag

Euratom-traktaten, særlig artikel 31, 32 og 187.

Vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

4. Formål og indhold

Formålet med direktivet er at bidrage til at etablere bedste praksis i forbindelse med forvaltning af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald i medlemsstaterne ud fra de grundlæggende principper om:

- Beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet nu og i fremtiden.
- Nuklear sikkerhed og miljøbeskyttelse ved at anvende forebyggende foranstaltninger.
- Borgeroplysning, borgerdialog og, når dette er relevant, borgerinddragelse i beslutningstagningen som et væsentligt aspekt af forvaltningen af sektoren for radioaktivt affald.

Forslaget indeholder bl.a. bestemmelser om generelle krav til forvaltningen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.

Forslaget indeholder endvidere bestemmelse om, at hver medlemsstat etablerer et klart defineret program for forvaltning af radioaktivt affald, som omfatter alt radioaktivt affald på dets territorium i alle faser af forvaltningen. Inden for rammerne af dette program omfatter radioaktivt affald også alt brugt nukleart brændsel, for hvilket der ikke er

indgået kontrakt om oparbejdning, eller - for reaktorbrændsels vedkommende - tilbage-tagelsesaftaler med produktionslandet.

Et sådant program skal navnlig omfatte alle aspekter af forvaltning og, for så vidt angår fast og solidificeret affald, deponering på lang sigt med en fast tidsplan for hvert trin i processen. Når der ikke findes noget egnet alternativ til deponering, og en sådan deponeringsmulighed endnu ikke står til rådighed, skal medlemsstaterne indføje følgende punkter i deres programmer:

- Der skal gives tilladelse til at anlægge et eller flere egnede depoter senest i 2008; ved geologisk deponering af højaktivt og langlivet radioaktivt affald skal denne tilladelse være betinget af en yderligere periode med detaljerede undersøgelser af undergrunden.
- Kortlivet, lav- og mellemaktivt radioaktivt affald skal deponeres adskilt fra højaktivt og langlivet radioaktivt affald, og der skal gives driftstilladelse til deponeringsanlægget senest i 2013.
- For højaktivt og langlivet radioaktivt affald, der skal deponeres i et geologisk depot, skal der gives driftstilladelse til deponeringsanlægget senest i 2018.

Programmet kan omfatte overførsel af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald til en anden medlemsstat eller tredjeland på betingelse af følgende:

- Overførslen opfylder den gældende EU-lovgivning og de internationale forpligtelser.
- Der er indgået en bindende kontrakt vedrørende overførslen.
- Overførsler må kun ske til stater med egnede anlæg, som opfylder normer og standarder, der er godkendt i oprindelseslandet.

5. Nærhedsprincippet mv.

Forslaget er fremsat i henhold til Euratom-traktaten, hvorfor nærhedsprincippet ikke er relevant.

6. Udtalelse fra Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet vedtog den 13. januar 2004 en udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv.

Udtalelsen indeholder en række ændringsforslag, som bl.a. indebærer en opblødning af direktivforslagets vægt på konkrete tidsfrister for anlæggelse og idriftsættelse af slutdepoter, således at der tages hensyn til forholdene i de enkelte medlemsstater.

7. Gældende danske regler

Den gældende danske nukleare lovgivning omfatter følgende love:

- Lov nr. 170 af 16. maj 1962 om nukleare anlæg (atomanlægsloven).
- Lov nr. 244 af 12. maj 1976 om sikkerhedsmæssige og miljømæssige forhold ved atom-anlæg m.v. (atomanlægssikkerhedsloven). Loven er kun delvis sat i kraft.
- Lov nr. 94 af 31. marts 1953 om brug m.v. af radioaktive stoffer (radioaktivitetsloven).
- Lov nr. 332 af 19. juni 1974 om erstatning for atomskader (nukleare skader).

Der er derudover i medfør af ovenstående love udstedt en række bekendtgørelser af relevans for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald.

Der er ikke udarbejdet et egentlig program (handlingsplan) for forvaltning af radioaktivt affald her i landet. Folketinget gav ved B 48 af 13. marts 2003 samtykke til, at regeringen påbegynder udarbejdelsen af et beslutningsgrundlag for et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald, herunder at der inden for ca. 2 år udarbejdes et forslag til fundamentale sikkerheds- og miljømæssige principper for dansk deponering af lav- og mellemaktivt affald.

8. Konsekvenser

De danske retsfor skrifter skal formentlig ajourføres i overensstemmelse med dette direktivforslag og det samtidig fremlagte forslag til direktiv om fastsættelse af de grundlæggende principper vedrørende sikkerheden i nukleare anlæg. Hertil kommer, at der skal udarbejdes et egentlig program (handlingsplan) for forvaltning af radioaktivt affald her i landet. I et sådant program vil det, afhængig af den endelig udformning af direktivet, kunne blive nødvendigt at fastsætte konkrete tidsfrister for anlæggelse og idriftsættelse af et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald.

9. Høring

Ved møde i Rådets atomarbejdsgruppe den 5. februar 2004 har Kommissionen oplyst, at den vil revidere direktivforslagene på baggrund af udtalelsen fra Europa-Parlamentet.

Når de reviderede direktivforslag foreligger, vil der blive taget stilling til spørgsmålet om en evt. høring.